

127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet

a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról

A Kormány a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 15. §-ban foglalt felhatalmazás alapján a törvény végrehajtására az alábbi rendeletet alkotja:

(Tv. 2. §-hoz)

1. §¹ (1)-(2)²

(3)³

2. §⁴

(Tv. 5. §-hoz)

3. § (1)⁵ Az egyes fontosabb törvényes mértékegységeket e rendelet 1. számú melléklete határozza meg.

(2)⁶ A törvényes mértékegységben megadott mérési eredmény vagy érték után a mennyiség nagysága más mértékegységben is kifejezhető.

(3)⁷ A törvényes mértékegységekre vonatkozó részletes előírásokat szabványok tartalmazzák.

(Tv. 6. §-hoz)

4. § (1)⁸ Joghatással járó mérés végzésére használt minden mérőeszközt - közvetlenül vagy közvetett módon - országos etalonról kell leszármaztatni, illetve arra visszavezetni.

(2)⁹ Az etalon olyan mérőeszköz, amely a mennyiség mértékegységének reprodukálására és fenntartására szolgál, amelyről a mértékegység értéke átszármaztatható a használati etalonokra.

(3) A használati etalon és a vele egy tekintet alá eső hiteles anyagminta olyan mérőeszköz, amely alkalmas a mennyiség egységének és/vagy helyes értékeinek előállítására és más mérőeszközökre való továbbszármaztatására.

(4) Mérésügyi szempontból mérőeszköznek a mérések elvégzésére alkalmas olyan technikai eszköz minősül, amelynek a mérési pontosságot és megbízhatóságot jellemző tulajdonságai ismertek és ellenőrizhetők.

1 Megállapította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2000. VI. 1-től.

2 Hatályon kívül helyezte: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (3) a). Hatálytalan: 2007. I. 1-től.

3 Hatályon kívül helyezte: 80/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet 2. §. Hatálytalan: 2018. V. 6-tól.

4 Hatályon kívül helyezte: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (3) a). Hatálytalan: 2007. I. 1-től. A korábbi alcímlet hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § 1491. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.

5 Beiktatta: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2002. I. 1-től.

6 Számozását módosította: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. §.

7 Módosította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 9. § (1) a). Számozását módosította: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. §.

8 Megállapította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2006. X. 30-tól.

9 Módosította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 9. § (1) d).

(5)¹ A mérésügyi hatóság - a mérőeszköz tulajdonosával kötött megállapodás alapján - nem mérésügyi szerv tulajdonában lévő mérőeszközt is országos etalonná nyilváníthat.

5. § (1) Használati etalonnal kell rendszeresen ellenőrizni azoknak a joghatással járó mérés elvégzésére használt mérőeszközöknek a pontosságát, amelyeknek a hitelesítése nem kötelező.

(2)² A használati etalonnak hatályos hitelesítéssel vagy kalibrálási bizonyítvánnyal kell rendelkeznie. A használati etalonnak pontosabbnak kell lennie a vele ellenőrzött mérőeszköznél.

(3)³

(4)⁴

5/A. §⁵ Kötelező hitelesítésű mérőeszköz a hitelesítés hatályán belüli, de legfeljebb 2 évesnél nem régebbi első hitelesítést tanúsító jellel vagy hitelesítési bizonyítvánnyal, illetve megfelelőségi nyilatkozattal vagy megfelelőségi tanúsítvánnyal hozható forgalomba.

(Tv. 7. §-hoz)

6. § (1) Használatra kész a mérőeszköz, ha a külső jegyek alapján megállapítható, hogy az minden külön előkészület nélkül rendeltetésszerű működésre alkalmas.

(2)⁶ A kötelező hitelesítésű mérőeszközök felsorolását és a hitelesítés hatályát e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. A hitelesítés hatályát a mérésügyi hatóság a mérőeszköz használatának körülményeire tekintettel, indokolt esetben a 2. számú mellékletben előírtól eltérően is meghatározhatja.

(3)⁷ Az első, az időszakos és a javítás utáni hitelesítést a hitelesítettőnek az illetékes mérésügyi szervtől (időszakos hitelesítés esetén a hitelesítési időtartam lejárta előtt) kell kérnie.⁸

A kérelemnek tartalmaznia kell:

a)⁹

b) a hitelesítendő mérőeszközök megnevezését, típusjelét, mérési tartományát és darabszámát,

c) helyszíni hitelesítés esetén a hitelesítés helyét.

(4)¹⁰ Az időszakos hitelesítés iránti eljárást - gazdaságossági és szervezési szempontok alapján - a mérésügyi szerv hivatalból is megindíthatja. Időszakos helyszíni hitelesítés meghirdetett ideiglenes hitelesítő központban is végezhető.

1 Módosította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 9. § (1) b). Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján.

2 Megállapította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 2. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

3 Hatályon kívül helyezte: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 9. § (1) d). Hatálytalan: 2000. VI. 1-től.

4 Hatályon kívül helyezte: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. § (3). Hatálytalan: 2006. X. 30-tól.

5 Beiktatta: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

6 Megállapította: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 2. §. Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

7 A korábbi harmadik mondatot hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

8 Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §.

9 Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

10 Megállapította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 24. § (1). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(5)¹ A mérésügyi szerv hitelesítési bizonyítványt kiállíthat külföldi vizsgálati eredmények alapján, ha az adott mérőeszköz hitelesítésének technikai feltételei a mérésügyi szerv joghatóságán belül nem biztosítottak, és a külföldi vizsgálati eredmények alapján a mérőeszköz megfelelése eldönthető.

(6)² A mérőeszköz-minősítésre a hitelesítési előírás, a hitelesítési engedély, illetőleg a mérésügyi hatóság egyéb rendelkezései az irányadók.

(7)-(9)³

(10)⁴ A hitelesítés négyéves vagy azt meghaladó hatálya azon a napon jár le, amelyik nap a hatály záró évének utolsó napja.

(11)⁵ A hitelesítés négy évet el nem érő hatálya a hitelesítés napjától számított azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel.

6/A. §⁶ (1)⁷

(2)⁸ A mérésügyi szervek által használt törvényes tanúsító jelek:

a) a nemzeti tanúsító és lezáró jelek,

b) a mérőeszközökről és azok mérésügyi ellenőrzéséről szóló külön jogszabályban meghatározott jelölések,⁹

c) a mérőeszközökre vonatkozó egyedi előírásokról szóló külön jogszabályban, valamint a nem automatikus működésű mérlegek méréstechnikai követelményeiről és megfeleléségének tanúsításáról szóló külön jogszabályban meghatározott jelölések.¹⁰

A nemzeti tanúsító és lezáró jelek a mérőeszköznek csak a belföldi forgalomba hozatalára, valamint használatára jogosítanak.

(3)¹¹

(4)¹² A mérésügyi szervek által használt törvényes tanúsító jeleket, azok leírását és alkalmazásának módját e rendelet 3. számú melléklete határozza meg.

(5)¹³

(6)¹⁴

(Tv. 8. §-hoz)

7. § (1)¹⁵ A hitelesítési engedély hatálya a kiállításától számított legfeljebb 10 év.

1 Megállapította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 24. § (1). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

2 Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján.

3 Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

4 Megállapította: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 3. §. Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

5 Beiktatta: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 3. § (2). Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

6 Megállapította: 136/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától.

7 Hatályon kívül helyezte: 178/2019. (VII. 18.) Korm. rendelet 4. § a). Hatálytalan: 2019. VIII. 18-tól.

8 Megállapította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. §. Hatályos: 2006. X. 30-tól.

9 Lásd: 6/2001. (III. 19.) GM rendelet.

10 Lásd: 62/2004. (IV. 24.) GKM rendelet.

11 Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

12 Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §.

13 Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

14 Hatályon kívül helyezte: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. § (3). Hatálytalan: 2006. X. 30-tól.

15 Beiktatta: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

(2)¹ A hitelesítési engedély a mérőeszköz-típusra vonatkozó időbeli és/vagy mennyiségi korlátozásokkal is kiadható.

(3)²

(4)³ A hitelesítési engedélyben meghatározott feliratoknak a mérőeszközön való feltüntetéséről az első belföldi forgalombahozó köteles gondoskodni.

(Tv. 9. §-hoz)

8. § (1) Kötelező hitelesítésű mérőeszközök esetében a típusvizsgálat célja a hitelesíthetőség elbírálása. A vizsgálat során el kell bírálni, hogy a mérőeszköz-típus megfelel-e a gyártó által megadott specifikációnak, a szabványoknak, valamint az adott mérőeszköz-típussal szemben támasztott mérésügyi követelményeknek.

(2) A típusvizsgálat kiterjed a mérőeszköz működés és használat szempontjából fontos méréstechnikai tulajdonságainak vizsgálatára.

(3) A kötelező hitelesítésű mérőeszköz típusvizsgálata akkor mellőzhető, ha a következő körülmények valamelyike fennáll:

a) azonos típusú, már engedélyezett mérőeszközcsalád más névleges értékű vagy mérési tartományú típusváltozatának hitelesítési engedélyéről kell döntenie,

b)⁴ a külföldön végzett nemzeti típusvizsgálat hazai hatályát a mérésügyi hatóság elismeri,

c) a típusba tartozó mérőeszközök csekély mennyisége a típusvizsgálat elvégzését nem indokolja,

d) a mérőeszköz-típus mérési pontosságáról és tartósságáról egyéb megbízható ismeret áll rendelkezésre.

(4)⁵ A (3) bekezdésben meghatározott körülmények bármelyikének fennállása esetén a mérésügyi hatóság felmentést ad a típusvizsgálati kötelezettség alól.

(5)⁶ A típusvizsgálat tárgyát képező mérőeszközöket a forgalombahozó bocsátja a mérésügyi hatóság rendelkezésére.

(6)⁷

(7)⁸ Ha a hitelesítési engedéllyel rendelkező mérőeszköz-típus metrológiai jellemzőit módosítják, akkor a belföldi forgalombahozónak, a tulajdonosnak, illetőleg az üzemeltetőnek kiegészítő típusvizsgálat elvégzését kell kérnie.

(8)⁹ Ha a mérőeszköz-típus az engedélyezési okiratban foglaltaktól eltér vagy a hitelesítés során tömegesen nem teljesíti a mérésügyi követelményeket, akkor a mérésügyi hatóság a hitelesítési engedélyt hatályon kívül helyezheti, vagy a további hitelesítést, illetőleg a mérőeszköz-használatot újabb feltételekhez kötheti.

1 Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. §.

2 Hatályon kívül helyezte: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. § (3). Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. §.

3 Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. §.

4 Megállapította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 6. §. Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

5 Beiktatta: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. §. Hatályos: 2007. I. 1-től. Ezt követően indult hatósági eljárásokban kell alkalmazni.

6 Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. §. Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján.

7 Hatályon kívül helyezte: 217/2008. (VIII. 29.) Korm. rendelet 16. § (1) a). Hatálytalan: 2008. IX. 1-től.

8 Számozását módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. §.

9 Beiktatta: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 4. §. Hatályos: 2007. I. 1-től. Ezt követően indult hatósági eljárásokban kell alkalmazni.

(Tv. 10. §-hoz)

9. § (1)¹ A mérőeszköz hitelesítésének ki kell terjednie az engedélyezett mérőeszköz-típussal való azonosságnak, a mérőeszköz műszaki jellemzői megfelelőségének, valamint a mérőeszköz helyes működésének a vizsgálatára. A mérésügyi hatóság az Európai Unióból származó mérőeszköz időszakos, valamint javítás utáni hitelesítési kérelme esetén felhívja az ügyfelet a mérőeszköz európai uniós tanúsításáról szóló okirata csatolására, ha azzal a hatóság nem rendelkezik.

(2)² Csak olyan mérőeszköz hitelesíthető, amely a mennyiség értékét törvényes mértékegységben méri. A szerencsejáték céljára szolgáló eszközök tekintetében a hitelesítési előírásban előírtak az irányadók.

(3)³ A hitelesítés lehet darabonkénti és mintavételes eljárás alapján. A mintavételes eljárás alapján időszakos hitelesítés csak hatályos hitelesítéssel rendelkező mérőeszközön végezhető.

(4) A hitelesítésnél a mérőeszköz szerves tartozékának kell tekinteni mindazokat a kiegészítő berendezéseket, amelyek a mérőeszköz pontosságát vagy helyes működését befolyásolják.

(5) A hitelesítési hibahatárok értékét a mérőeszközre vonatkozó hitelesítési előírásban vagy a hitelesítési engedélyben kell rögzíteni. A mérőeszközre előírt hitelesítési hibahatárok az első és az időszakos hitelesítésnél különböző nagyságúak lehetnek.

(6)⁴ A mérőeszközt hitelesítést tanúsító jellel csak a mérésügyi szerv hitelesítésre feljogosított kormánytisztviselője vagy állami tisztviselője láthatja el.

(7)⁵ A hitelesített mérőeszköz javítását végző szerv (személy) köteles a javítás megkezdése előtt a mérőeszköz korábbi hitelesítését tanúsító törvényes tanúsító jelet vagy bizonyítványt a hitelesítési előírás rendelkezéseinek megfelelően érvényteleníteni.

(8)⁶ Mérőeszköz a hitelesítési engedélyének vagy a közösségi típus-jóváhagyási engedélyének, illetve EK típusvizsgálati tanúsítványának kiadásától számított 10 éven belül mutatható be első hitelesítésre, kivéve, ha azok hatálya rövidebb.

(9)⁷ A hitelesítési előírás a mérőeszköz időszakos hitelesítését megelőző karbantartáshoz, felújításhoz, javításhoz kötheti.

10. § (1) Az első, az időszakos és a javítás utáni helyszíni hitelesítéshez - a mérésügyi szerv által meghatározott - alkalmas helyiségről és felszerelésről, valamint az üzemeltetés személyi és tárgyi feltételeiről a hitelesítést kérőnek kell gondoskodnia.

1 A második mondatot beiktatta: 136/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 3. § (1). Módosítva: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) b) alapján. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

2 A második mondatot beiktatta: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 4. §. Hatályos: 2000. VI. 1-től.

3 Megállapította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 7. § (1). Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

4 Megállapította: 68/2000. (V. 19.) Korm. rendelet 5. §. Módosította: 217/2016. (VII. 22.) Korm. rendelet 1. § a).

5 Megállapította: 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 5. §. Hatályos: 2002. I. 1-től.

6 Megállapította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 5. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

7 Beiktatta: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 7. § (2). Hatályos: 2006. X. 30-tól.

(2)¹ A mérőeszközt használatának helyszínén hitelesíti a mérésügyi szervezet,

a) ha az ügyfél kérelmében igényli az eszköz használatának helyszínén történő hitelesítését, valamint vállalja annak költségeit, vagy

b) ha az eszközzel kapcsolatos, kérelemre végzett hatósági feladat csak a mérőeszköz használatának helyszínén teljesíthető.

Ekkor a mérésügyi szervezet gondoskodik a hitelesítéshez szükséges műszaki felszerelésnek a hatósági feladat helyszínére juttatásáról.

(3)² Ha a helyszíni hitelesítéshez szükséges műszaki felszerelés és a hitelesítő személy szállítását, illetőleg visszaszállítását a mérésügyi szerv műszaki vagy egyéb okból nem tudja biztosítani, akkor arról a hitelesítést kérő gondoskodik.

(4)³ A hatóság helyszínre való kiszállásának költsége és a műszaki felszerelés szállításával járó költségek eljárási költségnek minősülnek.

10/A. §⁴ A 2. számú melléklet I/3. pontjában meghatározott villamos fogyasztásmérők mintavételes eljárással történő időszakos hitelesítésének hatálya 5 év.

11. §⁵

(Tv. 12. §-hoz)

12. § (1)⁶ A mérésügyi ellenőrzés feltételeit és módját a fegyveres testületeknél és rendészeti szerveknél a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter - az iparügyekért felelős miniszter véleményének kikérésével - szabályozza.

(2) A mérésügyi ellenőrzés kiterjedhet:

a) a helyes mértékegység-használatra,

b) a mérőeszközökre (mérőeszköztípusra),

c) az alkalmazott mérési módszerre,

d) a mérési eredmény megadásának módjára,

e) a mérés személyi feltételeire,

f) a mérésügyi jogszabályokban meghatározott egyéb kötelezettségek teljesítésére.

(3)⁷

12/A. §⁸

(Tv. 13. §-hoz)

1 Beiktatta: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 8. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §.

2 Számozását módosította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 8. §. A korábbi második mondatot hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

3 Beiktatta: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 24. § (3). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

4 Beiktatta: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 9. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

5 A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § 1491. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.

6 Megállapította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 24. § (4). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

7 Hatályon kívül helyezte: 713/2020. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. §. Hatálytalan: 2021. I. 1-től.

8 Hatályon kívül helyezte: 178/2019. (VII. 18.) Korm. rendelet 4. § b). Hatálytalan: 2019. VIII. 18-tól.

13. § (1)¹

(2) A mérőeszköz hitelesítése - függetlenül attól, hogy a mérőeszközt használták-e vagy sem - hatályát veszti, ha²

a)³ a hitelesítésben meghatározott időtartam eltelt,

b)⁴ a hitelesítési törvényes tanúsító jelet eltávolították, vagy megsérült, vagy a hitelesítési bizonyítványt megváltoztatták,

c)⁵ a hitelesítési törvényes tanúsító jelet vagy bizonyítványt érvénytelenítették,

d) a mérőeszközön javítást vagy olyan változtatást végeztek, amely annak metrológiai jellemzőit befolyásolhatta,

e) a helyhez kötött mérőeszközt áthelyezték.

(3) A közüzemek (víz, gáz, hő és áramszolgáltató vállalatok) a hálózatukban üzemeltetett kötelező hitelesítésű fogyasztásmérők főbb adatait feltüntető folyamatos nyilvántartásról kötelesek gondoskodni.

14. §⁶**(Tv. 15. §-hoz)****15. §⁷**

16. §⁸ Ez a rendelet 1992. január 1-jén lép hatályba.

16/A. §⁹ E rendeletnek a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet, valamint a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet módosításáról szóló 247/2012. (VIII. 31.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mód. Kr.) megállapított rendelkezéseit azokra a már felszerelt mellékvízmérőkre is alkalmazni kell, amelyeknek a hitelesítési hatálya a Mód. Kr. hatálybalépése napján még nem járt le.

16/B. §¹⁰ E rendeletnek a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet módosításáról szóló 344/2016. (XI. 17.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mód. Kr2.) megállapított rendelkezéseit azokra a hiteles mérőeszközökre is alkalmazni kell, amelyeknek a hitelesítési hatálya a Mód. Kr2. hatálybalépése napján még nem járt le.

16/C. §¹¹ A 3. számú melléklet szerinti tanúsító jelek 2018. december 31-ig a „HITELES” helyett az „MKEH” felirattal is alkalmazhatóak.

1 Hatályon kívül helyezte: 136/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 5. § (1) a). Hatálytalan: a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától.

2 Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

3 Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

4 Módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) d), 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

5 Módosította: 266/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. § (4) d).

6 Hatályon kívül helyezte: 171/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) a). Hatálytalan: 2006. VIII. 1-től. A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § 1491. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.

7 Hatályon kívül helyezte: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 26. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

8 Számozását módosította: 196/1997. (XI. 12.) Korm. rendelet 2. § (1). Módosította: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § 1491.

9 Beiktatta: 247/2012. (VIII. 31.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2012. IX. 1-től.

10 Beiktatta: 344/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2016. XI. 18-tól.

11 Beiktatta: 66/2017. (III. 22.) Korm. rendelet 1. § (1). Hatályos: 2017. IV. 6-tól.

16/D. §¹ A mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet, valamint a Budapest Főváros Kormányhivatalának egyes ipari és kereskedelmi ügyekben eljáró hatóságként történő kijelöléséről, valamint a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról szóló 365/2016. (XI. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 178/2019. (VII. 18.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően forgalomba hozott radon-mérő eszközök joghatással járó mérésre hitelesítési eljárás lefolytatása nélkül - figyelemmel a Tv. 6. § (2) bekezdésében foglaltakra is - 2019. december 31-ig használhatók. 2020. január 1-jétől csak olyan radon-mérő eszköz forgalmazható és használható joghatással járó mérésre, amely hitelesnek minősült a hitelesítési eljárás során.

17. §² Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a mértékegységekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről és a 71/354/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 1979. december 20-i 80/181/EGK tanácsi irányelv;

b) a mértékegységekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/181/EGK irányelv módosításáról szóló, 1984. december 18-i 85/1/EGK tanácsi irányelv;

c) a mértékegységekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/181/EGK irányelv módosításáról szóló, 1989. november 27-i 89/617/EGK tanácsi irányelv;

d) a mértékegységekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/181/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2000. január 24-i 1999/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

e) a mértékegységekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/181/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2009. március 11-i 2009/3/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

f) a nem automatikus működésű mérlegek forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló, 2014. február 26-i 2014/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

g) a mérőműszerek forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizálásáról szóló, 2014. február 26-i 2014/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

h)³ a 80/181/EGK tanácsi irányelv mellékletének az SI-alapegységek meghatározása tekintetében a műszaki fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő módosításáról szóló, 2019. július 23-i (EU) 2019/1258 bizottsági irányelv.

18. §⁴ E rendelet 16/D. §-ának és 2. számú mellékletében foglalt táblázat 17. sorának a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 5-7. cikke szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

1. számú melléklet a 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelethez⁵

¹ Beiktatta: 178/2019. (VII. 18.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2019. VIII. 18-tól.

² Megállapította: 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (2). Hatályos: 2017. I. 1-től.

³ Beiktatta: 190/2020. (V. 7.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2020. VI. 13-tól.

⁴ Beiktatta: 178/2019. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2019. VIII. 18-tól.

⁵ Megállapította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 24. § (6), 1. számú melléklet. Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

Törvényes mértékegységek

I. Fejezet¹

A NEMZETKÖZI MÉRTÉKEGYSÉG-RENDSZER (A TOVÁBBIAKBAN: SI) ALAPEGYSÉGEI

1. Az idő mértékegysége a másodperc; jele: s.

Definíció szerint a cézium-133 atom $\Delta\nu_{\text{Cs}}$ perturbálatlan alapállapotú hiperfinom átmeneti frekvenciájának rögzített számértéke legyen 9 192 631 770, amely Hz egységben van kifejezve, ami megegyezik a s^{-1} -nel.

2. A hosszúság mértékegysége a méter; jele: m.

Definíció szerint a vákuumbeli fénysebesség (c) rögzített számértéke legyen 299 792 458, amely m/s egységben van kifejezve, ahol a másodpercet $\Delta\nu_{\text{Cs}}$ határozza meg.

3. A tömeg mértékegysége a kilogramm; jele: kg.

Definíció szerint a Planck-állandó (h) rögzített számértéke legyen 6,626 070 15 $\times 10^{-34}$, amely $\text{J} \times \text{s}$ egységben van kifejezve, ami megegyezik a $\text{kg} \times \text{m}^2 \times \text{s}^{-1}$ -nel, ahol a métert és a másodpercet c , illetve $\Delta\nu_{\text{Cs}}$ határozza meg.

4. Az áramerősség mértékegysége az amper; jele: A.

Definíció szerint az elemi töltés (e) rögzített számértéke legyen 1,602 176 634 $\times 10^{-19}$, amely C egységben van kifejezve, ami megegyezik az $\text{A} \times \text{s}$ -mal, ahol a másodpercet $\Delta\nu_{\text{Cs}}$ határozza meg.

5. A termodinamikai hőmérséklet mértékegysége a kelvin; jele: K.

Definíció szerint a Boltzmann-állandó (k) rögzített számértéke legyen 1,380 649 $\times 10^{-23}$, amely $\text{J} \times \text{K}^{-1}$ egységben van kifejezve, ami megegyezik a $\text{kg} \times \text{m}^2 \times \text{s}^{-2} \times \text{K}^{-1}$ -nel, ahol a kilogrammot, a métert és a másodpercet h , c , illetve $\Delta\nu_{\text{Cs}}$ határozza meg.

6. Az anyagmennyiség mértékegysége a mól; jele: mol.

Egy mól pontosan 6,022 140 76 $\times 10^{23}$ elemi egységet tartalmaz. Ez a szám az Avogadro-állandó (N_{A}) rögzített értéke mol^{-1} egységben kifejezve, az ún. Avogadro-szám.

Az anyagmennyiség (jele: n) egy rendszer meghatározott elemi egységei számának a mérőszáma. Az elemi egység lehet atom, molekula, ion, elektron, bármely más részecske vagy meghatározott részecskecsoport.

7. A fényerősség mértékegysége a kandela; jele: cd.

¹ Megállapította: 190/2020. (V. 7.) Korm. rendelet 2. §, 1. melléklet. Hatályos: 2020. VI. 13-tól.

Definíció szerint az 540×10^{12} Hz frekvenciájú monokromatikus sugárzás fényhatásfoka állandójának K_{cd} rögzített számértéke legyen 683, amely $lm \times W^{-1}$ egységben van kifejezve, ami megegyezik a $cd \times sr \times W^{-1}$ -nel, vagy a $cd \times sr \times kg^{-1} \times m^{-2} \times s^3$ -nal, ahol a kilogrammot, a métert és a másodpercet h, c és $\Delta\nu_{Cs}$ határozza meg.

II. Fejezet

Az SI rendszer származtatott egységei

(1) Az SI-alapegységekből és a kiegészítő SI-egységekből koherens módon származtatott egységek, amelyek a SI-alapegységek és/vagy kiegészítő SI-egységek hatványainak az 1 numerikus tényezővel képzett szorzatainak algebrai kifejezései.

A származtatott egységek az alapegységeken kívül az úgynevezett külön nevű egységek segítségével is kifejezhetők.

A külön nevű és jelű származtatott egységek a következők:

1. A frekvencia mértékegysége a hertz;

jele: Hz. $1 \text{ Hz} = 1 \text{ s}^{-1}$

2. Egy radionuklid aktivitásának mértékegysége a becquerel;

jele: Bq. $1 \text{ Bq} = 1 \text{ s}^{-1}$

3. Az erő mértékegysége a newton;

jele: N. $1 \text{ N} = 1 \text{ m} \times \text{kg} \times \text{s}^{-2}$

4. A nyomás és felületi feszültség mértékegysége a pascal;

jele: Pa. $1 \text{ Pa} = 1 \text{ N} \times \text{m}^{-2}$

5. Az energia, munka, hőmennyiség mértékegysége a joule;

jele: J. $1 \text{ J} = 1 \text{ N} \times \text{m}$

6. A teljesítmény mértékegysége a watt;

jele: W. $1 \text{ W} = 1 \text{ J} \times \text{s}^{-1}$

7. Az elnyelt sugárdózis, a fajlagos átadott energiamennyiség, kerma, elnyelt dózisindex mértékegysége a gray;

jele: Gy. $1 \text{ Gy} = 1 \text{ J} \times \text{kg}^{-1}$

8. A dózisegyenérték, mértékegysége a sievert;

jele: Sv. $1 \text{ Sv} = 1 \text{ J} \times \text{kg}^{-1}$

9. A villamos (elektromos) töltés mértékegysége a coulomb;

jele: C. $1 \text{ C} = 1 \text{ A} \times \text{s}$

10. A villamos (elektromos) feszültség, feszültségkülönbség, elektromotoros erő mértékegysége a volt;

jele: V. $1 \text{ V} = 1 \text{ W} \times \text{A}^{-1}$

11. A villamos (elektromos) kapacitás mértékegysége a farad;

jele: F . $1 F = 1 C \times V^{-1}$

12. A villamos (elektromos) ellenállás mértékegysége az ohm;

jele: Ω . $1 \Omega = 1 V \times A^{-1}$

13. A villamos (elektromos) vezetőképesség mértékegysége a siemens;

jele: S . $1 S = 1 \Omega^{-1}$

14. A mágneses fluxus mértékegysége a weber;

jele: Wb . $1 Wb = 1 V \times s$

15. A mágneses indukció mértékegysége a tesla;

jele: T . $1 T = 1 Wb \times m^{-2}$

16. Az induktivitás mértékegysége a henry;

jele: H . $1 H = 1 Wb \times A^{-1}$

17. A fényáram mértékegysége a lumen;

jele: lm . $1 lm = 1 cd \times sr$

18. A megvilágítás mértékegysége a lux;

jele: lx . $1 lx = 1 lm \times m^{-2}$

19. A katalitikus aktivitás mértékegysége a katal;

jele: kat . $1 kat = 1 mol \times s^{-1}$

20. A síkszög mértékegysége a radián;

jele: rad . $1 rad = 1 m \times m^{-1} = 1$

21. A térszög mértékegysége a szteradián;

jele: sr . $1 sr = 1 m^2 \times m^{-2} = 1$

22. A hőmérséklet származtatott SI egységének speciális megnevezése és jele a Celsius hőmérséklet kifejezésére: A t Celsius hőmérsékletet a T és T_0 két termodinamikai hőmérséklet közötti különbség határozza meg, ahol $T_0 = 273,15 K$. A hőmérsékleti tartomány vagy különbség mind kelvinekben, mind Celsius-fokokban kifejezhető. A „Celsius-fok” egység a „kelvin” egységgel egyenlő. Jele: $^{\circ}C$.

(2)¹ Az alap- és származtatott mértékegység többszöröseit és törtrészeit az egység neve elé illesztett, egy-egy szorzót jelentő, alább felsorolt prefixumok (SI-prefixumok) segítségével lehet képezni:

Prefixum neve	Prefixum jele	A prefixummal jelképezett szorzó
yotta	Y	10^{24}
zetta	Z	10^{21}
exa	E	10^{18}

¹ Módosította: 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 5. § (3).

peta	P	10^{15}
tera	T	10^{12}
giga	G	10^9
mega	M	10^6
kilo	k	10^3
hekto	h	10^2
deka	da	10^1
deci	d	10^{-1}
centi	c	10^{-2}
milli	m	10^{-3}
mikro	μ	10^{-6}
nano	n	10^{-9}
piko	p	10^{-12}
femto	f	10^{-15}
atto	a	10^{-18}
zepto	z	10^{-21}
yocto	y	10^{-24}

Az SI egységek decimális többszöröseinek és osztóinak külön engedélyezett nevei és jelei

Mennyiség	neve	jele	értéke
térfogat	liter	l vagy L	$1 \text{ l} = 1 \text{ dm}^3$
tömeg	tonna	t	$1 \text{ t} = 10^3 \text{ kg}$

(3) SI egységek alapján meghatározott egységek, amelyek azonban azok nem decimális többszöröseik vagy osztói

Mennyiség	neve	jele	értéke
Síkszög	fordulat	(nincs)	$1 \text{ fordulat} = 2 \pi \text{ rad}$
	újfok	újfok	
	fok	°	
	szögperc	'	
	szögmásodperc	"	
Idő	perc	min	$1 \text{ min} = 60 \text{ sec}$
	óra	h	$1 \text{ h} = 3600 \text{ sec}$
	nap	d	$1 \text{ nap} = 86\,400 \text{ sec}$
Sebesség	kilométer/óra	km/h	
Munka, energia	wattóra	Wh	$1 \text{ Wh} = 3600 \text{ J}$

III. Fejezet

Az SI alapegységektől függetlenül meghatározott mértékegységek

(1) Atomi tömegegység; jele: u.

Az atomi tömegegység a szabad és nyugalmi állapotú szén ^{12}C atom tömegének 12-ed része.

(2) Elektronvolt; jele: eV.

Az elektronvolt az a mozgási energia, amelyre az elektron akkor tesz szert, ha vákuumban 1 volt potenciálkülönbségen halad át.

IV. Fejezet

A Nemzetközi Mértékegység-rendszeren kívüli, kizárólag meghatározott szakterületen használható törvényes mértékegységek

HOSSZÚSÁG

(1) Csak a légi és tengeri hajózásban használható hosszúság-mértékegység a tengeri mérföld.

$$1 \text{ tengeri mérföld} = 1852 \text{ m}$$

(2) Csak a csillagászatban használható hosszúság-mértékegység a csillagászati (asztronómiai) egység.

$$1 \text{ csillagászati egység} = 1,496 \times 10^{11} \text{ m}$$

(3) Csak a csillagászatban használható hosszúság-mértékegység a parszek; jele: pc.

$$1 \text{ pc} = 3,0857 \times 10^{16} \text{ m (közelítő érték)}$$

(4) Csak a csillagászatban használható hosszúság-mértékegység a fényév.

$$1 \text{ fényév} = 9,460 \times 10^{15} \text{ m (közelítő érték)}$$

(5) A tengeri mérfölddel, a csillagászati egységgel, a parszekkel és a fényévvel kapcsolatban SI-prefixumok nem használhatók.

TERÜLET

(1) Csak földterület meghatározására használható terület-mértékegység a hektár; jele: ha.

$$1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2 = 10^4 \text{ m}^2$$

(2) A hektárral kapcsolatban SI-prefixumok nem használhatók.

NYOMÁS

(1) Csak folyadékok és gázok nyomásának meghatározására használható nyomás-mértékegység a bar; jele: bar.

$$1 \text{ bar} = 100\,000 \text{ Pa} = 10^5 \text{ Pa}$$

(2) Orvosi vérnyomásmérő készülékeknél használható a higanyoszlop-milliméter; jele: mmHg.

$$1 \text{ mmHg} = 133,322 \text{ Pa}$$

TELJESÍTMÉNY

(1) Csak villamos látszólagos teljesítmény meghatározására használható teljesítmény-mértékegység a voltamper; jele: VA.

$$1 \text{ VA} = 1 \text{ W}$$

(2) Csak elektromos meddő teljesítmény meghatározására használható teljesítmény-mértékegység a var; jele: var.

$$1 \text{ var} = 1 \text{ W.}$$

2. számú melléklet a 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelethez¹

Kötelező hitelesítésű mérőeszközök

Sor-szám	Megnevezés	A hitelesítés hatálya (év)
	I. fejezet	
	A közérdekkel, a közegészségüggyel, a közbiztonsággal, a közrenddel, a környezetvédelemmel, a fogyasztóvédelemmel, az adók és vámok kivetésével, valamint a tisztességes kereskedelemmel kapcsolatosan mérési feladatokra használt:	
1.2	Vízmérők a) bekötési és törzshálózati b) mellékvízmérő elszámolásra c) mellékvízmérő költségmegosztásra d) telki vízmérő	8 8 korlátlan 8
2.	Gázmérők és számító egységek a) 6 m ³ /h és ennél kisebb névleges méréshatárú b) 6 m ³ /h-nál nagyobb névleges méréshatárú	10 5
3.	Hatásos villamos energia mérésére szolgáló fogyasztásmérők	10
4.	Hőfogyasztás-mérők	4
5.3	Víztől eltérő folyadékok mennyiségének folyamatos és dinamikus mérésére szolgáló mérőrendszerek ásványolajtermék, sör, pezsgő és köztes termék, LPG, cseppfolyósított kriogén gáz üzemanyag, alkoholtermék, tej mérésére	1
6.	Automatikus mérlegek	2
7.	Viteldíjjelzők	2

¹ Megállapította: 309/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 12. §. Módosította: 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 25. §.

² Megállapította: 344/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet 2. §, 1. melléklet. Hatályos: 2016. XI. 18-tól.

³ Megállapította: 80/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet 1. §, 1. melléklet 1. Hatályos: 2018. V. 6-tól.

	c) tároló- és szállítótartályban használt tartálysztínmérő készülék	2
	d) szeszmérőgép	10
	e) szeszfokmérő	korlátlan
22.	Légzési alkoholmérők	1
23. 1	Az I/5. pontba nem tartozó üzemanyagmérők	1

3. számú melléklet a 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelethez²

A mérésügyi hatóság által használt törvényes tanúsító jelek, hitelesítési bélyegzők rajzai és alkalmazásuk módja

1. A törvényes tanúsító jelet a mérőeszköz

a) külső felületén vagy

b) adattábláján, illetve a felületen e célra szolgáló helyen, vagy

c) burkolatának felbontásakor egymáshoz képest elmozduló részek felületén kialakított, átfúrt elemeken átfűzött huzalos záróbélyeg fémfogácsán (nyomóbélyegzés nyomóbélyegzővel lezárt fémmzárral - plomba) helyezi el a hitelesítést végző kormánytisztviselő vagy állami tisztviselő. A törvényes nemzeti tanúsító és lezáró jelek típusai:

1.1. A hitelesítettség tanúsítására szolgáló bélyegzések

a) A hitelesítő fémmzár (plomba), valamint a hitelesítő lenyomat (bélyeg) leírása, rajzolata:

Körkeretben a Szent Korona stilizált jele.

A Szent Korona két oldalán a hitelesítés évének két utolsó számjegye.

A Szent Korona alatt középen a hitelesítő azonosító jelölése.

b) A hitelesítő öntapadó matrica leírása, rajzolata:

Fekvő téglalap alakú, keretes mezőben, bal oldalon a Szent Korona stilizált jele. A Szent Korona mellett a „HITELES” felirat. A keretes mező alsó részén egyedi azonosító jelölés.

A keretes mező körül a mérésügyi szervezet – tájékoztatás céljából – feltüntetheti a hitelesítés évének két utolsó számjegyét a hitelesítés hónapja megjelölésével.

1.2. A hitelesített mérőeszköz háza szerkezeti egységeinek felbontása elleni lezáró lenyomatok (bélyegzések) és lezáró matricák

a) A lezáró lenyomatok (bélyegzések) leírása, valamint rajzolata megegyezik az 1.1. a) pont alatti hitelesítő lenyomat leírásával, rajzolatával.

b) A lezáró öntapadó matrica leírása, rajzolata:

Fekvő téglalap alakú mezőben a „LEZARÓ” felirat. A felirat alatt azonosító jelölés.

¹ Megállapította: 80/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet 1. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2018. V. 6-tól.

² Megállapította: 66/2017. (III. 22.) Korm. rendelet 1. § (2), 1. melléklet. Hatályos: 2017. IV. 6-tól.

2. Mérőeszköz-minősítés tanúsítására szolgáló bélyegzések

2.1. A minősítő fémzár (plomba), valamint a minősítő lenyomat (bélyeg) leírása, rajzolata:

Hatszög keretben a Szent Korona stilizált jele.

A Szent Korona két oldalán a minősítés évének két utolsó számjegye.

A Szent Korona alatt a minősítő azonosító jelölése.

2.2. Öntapadó minősítő matrica leírása, rajzolata:

Fekvő, hosszúkás nyolcszög alakú mezőben, bal oldalon a Szent Korona stilizált rajzolata.

A Szent Korona mellett a „MÉRŐESZKÖZ MINŐSÍTÉS” felirat.

A mező alsó részén azonosító jelölés, alatta a minősítés éve található.

